

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 22/20
Luksemburg, 3 marca 2020 r.

Wyrok w sprawie C-717/18
X (Europejski nakaz aresztowania – Podwójna odpowiedzialność karna)

W celu dokonania oceny, czy europejski nakaz aresztowania wydany przeciwko osobie skazanej w Hiszpanii za przestępstwo pochwalania terroryzmu i poniżania osób będących jego ofiarami należy wykonać bez zbadania, czy przestępstwo to jest również karane w Belgii, sądy belgijskie muszą uwzględnić wymiar kary przewidzianej przez ustawę hiszpańską mającą zastosowanie do popełnionych czynów

W wyroku X (Europejski nakaz aresztowania – Podwójna odpowiedzialność karna) (C-717/18), wydanym w dniu 3 marca 2020 r., wielka izba Trybunału orzekła, że art. 2 ust. 2 decyzji ramowej w sprawie europejskiego nakazu aresztowania¹ (zwanej dalej „decyzją ramową”) wymaga, aby w celu sprawdzenia, czy przestępstwo, w związku z którym wydano europejski nakaz aresztowania, jest zagrożone w wydającym nakaz państwie członkowskim karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym polegającym na pozbawieniu wolności, których górna granica wynosi przynajmniej trzy lata, tak jak jest ono zdefiniowane w prawie tego państwa członkowskiego, wykonujący nakaz organ sądowy wziął pod uwagę prawo wspomnianego państwa członkowskiego w wersji mającej zastosowanie do czynów leżących u podstaw sprawy, w ramach której wydano europejski nakaz aresztowania, a nie w wersji obowiązującej w chwili wydania tego nakazu aresztowania. Sprawdzenie to okazuje się konieczne, ponieważ zgodnie z brzmieniem tego przepisu wykonanie europejskich nakazów aresztowania wydanych w związku z niektórymi przestępstwami zagrożonymi karą pozbawienia wolności lub środkiem zabezpieczającym polegającym na pozbawieniu wolności, których górna granica wynosi przynajmniej trzy lata, nie może być poddane weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn, to znaczy warunkowi, by przestępstwa te były również karane przez prawo wykonującego nakaz państwa członkowskiego.

W 2017 r. Audiencia Nacional (sąd centralny, Hiszpania) skazał X między innymi za popełnione w 2012 i 2013 r. czyny stanowiące przestępstwo pochwalania terroryzmu i poniżania osób będących jego ofiarami, przewidziane w art. 578 hiszpańskiego kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym w czasie popełnienia czynów. Sąd wymierzył mu zatem maksymalną karę dwóch lat pozbawienia wolności wynikającą z tej wersji hiszpańskiego przepisu karnego. Jednakże w 2015 r. przepis ten został zmieniony i przewiduje obecnie karę pozbawienia wolności do lat trzech.

Ponieważ X opuścił Hiszpanię i udał się do Belgii, Audiencia Nacional (sąd centralny) wydał w 2018 r. przeciwko niemu europejski nakaz aresztowania w związku z przestępstwem „terroryzmu”, ujętym w wykazie przestępstw, do których odnosi się zniesienie weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności za popełniony czyn. Hof van beroep te Gent (sąd apelacyjny w Gandawie, Belgia), rozpatrujący środek odwoławczy w ramach postępowania w sprawie wykonania tego nakazu aresztowania, zwrócił się do Trybunału z odesłaniem prejudycjalnym ze względu na wątpliwości dotyczące wersji art. 578 hiszpańskiego kodeksu karnego, którą należy wziąć pod uwagę (czy wersję mającą zastosowanie do czynów rozpatrywanych w postępowaniu głównym, czy wersję obowiązującą w chwili wydania

¹ Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1).

europejskiego nakazu aresztowania), w celu ustalenia, czy w danym przypadku jest spełniony warunek dotyczący tego, by górna granica kary pozbawienia wolności wynosiła przynajmniej trzy lata.

Trybunał zauważył najpierw, że brzmienie art. 2 ust. 2 decyzji ramowej nie uściśla, jaką wersję prawa wydającego nakaz państwa członkowskiego należy wziąć pod uwagę, gdy prawo to uległo zmianie między datą rozpatrywanych czynów a datą wydania lub nawet wykonania europejskiego nakazu aresztowania. W szczególności użycie trybu oznajmującego czasu teraźniejszego we wspomnianym przepisie nie pozwala na stwierdzenie, że wersją, którą należy uwzględnić, jest wersja obowiązująca w chwili wydania tego nakazu aresztowania.

Następnie, co się tyczy kontekstu, w jaki wpisuje się ten przepis, Trybunał zauważył, że art. 2 ust. 1 decyzji ramowej przewiduje w szczególności, że europejski nakaz aresztowania może zostać wydany w przypadku orzeczeń skazujących o wymiarze co najmniej czterech miesięcy. Ta minimalna granica czterech miesięcy może zaś odnosić się jedynie do kary wymierzonej konkretnie w orzeczeniu skazującym zgodnie z prawem wydającego nakaz państwa członkowskiego mającym zastosowanie do czynów leżących u podstaw tego orzeczenia, a nie do kary, którą można by było orzec na mocy prawa tego państwa członkowskiego mającego zastosowanie w dacie wydania tego nakazu aresztowania. Nie może być inaczej w odniesieniu do wykonania europejskiego nakazu aresztowania na podstawie art. 2 ust. 2 decyzji ramowej. Otóż wykładnia, zgodnie z którą wykonujący nakaz organ sądowy powinien wziąć pod uwagę prawo wydającego nakaz państwa członkowskiego mające zastosowanie w różnym momencie w zależności od tego, czy sprawdza, czy europejski nakaz aresztowania może zostać wydany zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji ramowej, czy też ten nakaz aresztowania należy wykonać bez weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn na podstawie art. 2 ust. 2 decyzji ramowej, naruszałaby spójne stosowanie tych dwóch przepisów.

Ponadto wykładnia, zgodnie z którą wersją prawa wydającego nakaz państwa członkowskiego, którą należy wziąć pod uwagę, jest wersja mająca zastosowanie do rozpatrywanych czynów znajduje potwierdzenie w art. 8 decyzji ramowej. Przepis ten przewiduje w szczególności, że europejski nakaz aresztowania zawiera informacje dotyczące orzeczonej kary lub skali przewidzianych za przestępstwo kar przez ustawodawstwo wydającego nakaz państwa członkowskiego, przy czym takie informacje należy podać zgodnie z formularzem znajdującym się w załączniku do decyzji ramowej. Z brzmienia tego formularza wynika, że informacje te dotyczą kary, jaką można „zastosować”, lub „zastosowanej” kary, wobec czego kara ta jest karą, która w zależności od przypadku może być zastosowana lub została konkretnie zastosowana w orzeczeniu skazującym, a zatem karą wynikającą z wersji prawa wydającego nakaz państwa członkowskiego, która ma zastosowanie do rozpatrywanych czynów.

Trybunał zauważył również, że taką wykładnię art. 2 ust. 2 decyzji ramowej potwierdza jej cel, polegający na ułatwieniu i przyspieszeniu współpracy sądowej dzięki ustanowieniu nowego, prostszego i wydajniejszego systemu przekazywania osób skazanych lub podejrzanych o naruszenie przepisów ustawy karnej. W związku z tym wykonujący nakaz organ sądowy powinien mieć możliwość oparcia się na informacjach dotyczących długości kary, które są zawarte w samym europejskim nakazie aresztowania. Wymaganie od tego organu, by sprawdził, czy prawo wydającego nakaz państwa członkowskiego, które ma zastosowanie do rozpatrywanych czynów, nie zostało zmienione po dacie popełnienia tych czynów, po pierwsze, byłoby sprzeczne z celem decyzji ramowej, a po drugie, byłoby sprzeczne z zasadą pewności prawa przy uwzględnieniu trudności, jakie organ ten mógłby napotkać przy ustalaniu różnych wersji tego prawa mających ewentualnie znaczenie.

Wreszcie Trybunał podkreślił, że okoliczność, iż rozpatrywane przestępstwo nie może prowadzić do przekazania bez weryfikacji pod kątem podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn na podstawie art. 2 ust. 2 decyzji ramowej, nie oznacza jednak, że należy odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania. Do wykonującego nakaz organu sądowego należy bowiem zbadanie określonego w art. 2 ust. 4 decyzji ramowej kryterium podwójnej odpowiedzialności karnej za popełniony czyn w odniesieniu do tego przestępstwa.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106